

**Pasaules
Dabas
Fonds**

sadarbībā ar

Latvijas
Bioloģiskās
lauksaimniecības
asociācija

Rīgā, 10.05.2021., Nr. 01_05_2021

Zemkopības ministram Kasparam Gerhardam

un Vides un reģionālās attīstības ministram Artūram Tomam Plešam,

Atklāta vēstule par Latvijas pozīciju bišu aizsardzībā pret pesticīdiem

Godātie Gerharda un Pleša kungi,

Eiropas Komisija kā Eiropas Zaļā kursa mērķi ir noteikusi atjaunot bioloģisko daudzveidību un līdz 2030. gadam par 50% samazināt pesticīdu lietošanu un risku. Pirmo reizi Eiropas Komisija ir atzinusi, ka pesticīdi ir galvenais bioloģiskās daudzveidības samazināšanās virzītājspēks. Apputeksnētāju, it īpaši bišu (medus bites, bet arī kameņu un vientuļās bites), kas sniedz būtiskus ekosistēmas pakalpojumus, skaits Eiropā samazinās, un dažas sugas jau ir izmirušas.

Diemžēl, neskatoties uz to, ka lielākā daļa politiķu apgalvo, ka vēlas aizsargāt bites un dabu, daudzu ES dalībvalstu un Eiropas Komisijas rīcība liecina, ka tiek turpināts atbalstīt pesticīdu radīto ekocīdu, tādējādi nonākot pretrunā ar Eiropas Zaļo kursu. 2021. gada 2. aprīļa vēstulē¹, ES komisārs S. Kyriakides informēja, ka pārāk daudzas dalībvalstis iebilst pret aizliegumu

¹<https://www.savebeesandfarmers.eu/eng/materials/videos/answer-of-the-commission-on-open-letter.pdf>

izmantot 3 bitei kaitīgus pesticīdus, proti, sulfoksafloru, benfluralīnu un cipermetrīnu, ārpus telpām. Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA) ir noteikusi, ka bitēm ir augsts sulfoksafloora un cipermetrīna risks, savukārt benfluralīna gadījumā riskus pat nevarēja noteikt, jo pieteikuma dokumentācijā ir nepietiekami dati. Tādēļ šīs 3 vielas neatbilst aktīvo vielu apstiprināšanas kritērijiem saskaņā ar ES Pesticīdu regulas (EK) Nr. 1107/2009 4. pantu. Turklāt šķiet, ka notiekošo diskusiju laikā par Bišu vadlīniju dokumentu vairākums dalībvalstu piekrīt pieļaut pārmērīgi lielu pesticīdu ietekmi uz bitēm. Lai gan 2013. gadā ES valstu pārstāvji bija vienojušies par maksimālo pieļaujamo bišu saimju apdraudējuma sliekšni, proti, pētījumiem par pesticīda ietekmi jāpierāda, ka ne vairāk kā 7% medus bišu saimes darba bites var nomirt pesticīda tiešas iedarbības rezultātā, šķiet, ka tagad vairākums dalībvalstu atbalsta vismaz divkārt šo sliekšni, dažām dalībvalstīm atbalstot līdz pat 25% medus bišu saimes samazināšanas varbūtību. Tas pārkāptu Eiropas regulas Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū principu, ka pesticīdus drīkst atļaut tikai tad, ja tiem nav nepieļaujamas ietekmes uz vidi. Mēs uzstājam uz to, ka šis princips ir jāievēro.

Diskusijas Augu, dzīvnieku, pārtikas un barības pastāvīgajā komitejā notiek aiz slēgtām durvīm, arī Latvijas atbildīgās ministrijas nekad nav publiskojušas savu pozīciju, kas, mūsaprāt, ir demokrātijas deficīts. Mēs uzskatām, ka situācijas attīstība ir skandaloza: pirmkārt, jau no 2013.gada lielākā daļa dalībvalstu atsakās atbalstīt Bišu vadlīniju dokumenta pieņemšanu. Otrkārt, neskatoties uz to, ka EFSA uzsver, ka pesticīdu radītais risks bitēm ir pārmērīgs, lielākā daļa dalībvalstu atsakās bīstamās vielas aizliegt. Šī attieksme apdraud ekosistēmas, un mums kā Eiropas pilsoņiem ir kauns par šo nedemokrātisko procesu!

16.02.2021. vēstulē nr.LPB2021-01 biedrības “Ekodizaina kompetences centrs”, “Latvijas Biškopības biedrība”, “Pasaules dabas fonds”, Latvijas Permakultūras biedrība”, “Latvijas Dabas fonds”, “Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija” lūdza VARAM un ZM neatbalstīt sulfoksafloora, cipermetrīna un benfluralīna lietošanu. Jūsu atbildes vēstulē nr.2.3-2e/541/2021 saņēmām informāciju, ka sulfoksafloru, benfluralīnu Latvija neatbalstīs, bet attiecībā uz cipermetrīnu Latvijas nostāja bija nogaidoša.

Kā Eiropas pilsoņu iniciatīvas *Glābiet bites un lauksaimniekus*² Latvijas pārstāvji, **mēs aicinām Latviju neatbalstīt arī cipermetrīna atļauju**, jo tas apdraud bites un datu trūkums nav pamatojums atļaujai, tieši otrādi, atbilstoši preventatīvajam vides aizsardzības principam, tas ir iemesls neatļaušanai.

Mēs lūdzam jūs atbalstīt maksimālo pieļaujamo bišu saimju apdraudējuma sliekšni ne lielāku kā 5%. Zinātnieki ir pierādījuši, ka ir praktiski iespējams realizēt AAL lietošanas mērķus arī nosakot saimju lieluma samazinājumu ne lielāku kā 5%³.

---

²www.savebeesandfarmers.eu

³ Osterman J, Wintermantel D, Locke B, Jonsson O, Semberg E, Onorati P, Forsgren E, Rosenkranz P, Rahbek Pedersen T, Bommarco R, Smith HG, Rundlöf M, de Miranda J, 2019. Clothianidin seed-treatment has no detectable negative impact on honeybee colonies and their pathogens. Nature Communications 10: 692.

Mēs lūdzam jūs informēt par Latvijas pozīciju attiecībā uz sulfoksafora, benfluralīna un cipermetrīna apstiprināšanu / neapstiprināšanu / aizliegšanu. **Mēs arī lūdzam jūs informēt, kāds ir maksimāli pieļaujamais bišu saimju apdraudējums, 7%, 14% vai 25%, ko Latvija atbalstīja Augu, dzīvnieku, pārtikas un barības pastāvīgās komitejas 24. un 25. marta sanāksmē, un kāda būs Latvijas nostāja Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomē 28. – 29. jūnija sanāksmē, kurā tiks apspriests medus bišu aizsardzības līmenis.**

Jau iepriekš pateicamies par jūsu atbildi.

Ar cieņu,

Parakstītāji:

Elgars Felcis, Latvijas Permakultūras biedrības Valdes vadītājs

Jana Simanovska, biedrības “Ekodizaina kompetences centrs” vadītāja

Jānis Rozītis, Pasaules Dabas fonda direktors

Armands Krauze, Latvijas Biškopības biedrības Valdes priekšsēdētājs

Gustavs Norkārkklis, biedrības “Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija” vadītājs

Kontaktpersona:

Jana Simanovska, e-pasts: jana.simanovska@ekodizains.org

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Par *Glābiet bites un lauksaimniekus* kampaņu:

Eiropas pilsoņu iniciatīva (EPI) *Glābiet bites un lauksaimniekus* apvieno vairāk nekā 200 organizācijas visā ES. EPI ir līdzdalības demokrātijas instruments ES, kura mērķis ir savākt vairāk nekā 1 miljonu apstiprinātu parakstu visā Savienībā, lai rosinātu politiskas un demokrātiskas diskusijas Eiropas Komisijā un Eiropas Parlamentā par pilsoņu prasībām. Mūsu prasības ir :

- 1) Līdz 2035. gadam pakāpeniski pārtraukt sintētisko pesticīdu lietošanu;
- 2) Atjaunot bioloģisko daudzveidību lauksaimniecības apvidos;
- 3) Atbalstīt lauksaimniekus pārejā uz agroekoloģiju.

Mūsu kampaņa līdz šim ir savākusi aptuveni 600 000 parakstu un ilgs līdz 2021. gada 30. septembrim.